

Landschap in 't kort

Met u in gesprek over 'een gezonde Westerschelde'

Met enige regelmaat krijgen wij reacties of vragen van onze donateurs, die te maken hebben met wat er in onze terreinen gebeurt of met de standpunten die we innemen. Zeker waar het om discutabele thema's gaat, zoals ontpoldering of jacht, lopen de gemoederen soms hoog op.

Al sinds jaar en dag informeert Stichting Het Zeeuwse Landschap haar achterban via het tijdschrift en, waar het de achtergrondinformatie over de terreinen betreft, via de website, folders, informatiepanelen en bezoekerscentra.

Dat zijn allemaal, in hun huidige vorm, vrij eenzijdige media. En natuurlijk, in deze tijd van internet en e-mail is een reactie zo verstuurd, maar wanneer je werkelijk eens met elkaar van gedachten wilt wisselen is een echt gesprek een beter middel.

Dat willen we graag: met u in gesprek gaan over dat wat u en ons bezighoudt. En laten we de koe dan maar bij de hoorns vatten en beginnen met het meest heikele onderwerp dat de Zeeuwen in zijn greep houdt: hoe kunnen we er voor zorgen dat de natuurwaarden van de Westerschelde worden hersteld?

Het zal u niet ontgaan zijn dat Het Zeeuwse Landschap daar een duidelijke mening over heeft. Daar is, zowel in dit tijdschrift als in de regionale pers, al vaak over geschreven. Elders in dit nummer licht Marten Hemminga dat standpunt nog eens toe en plaatst hij de wens tot natuurherstel in een breder perspectief.

Daar willen we graag met u over verder praten.

Bij deze nodigen wij u graag uit voor de eerste donateursavond, die gehouden zal worden op dinsdag 3 juni 2008, van 19.30 tot 22.00 uur. Plaats: grote zaal van het kantoor van Het Zeeuwse Landschap, Brugstraat 51 in Wilhelminadorp.

Na een inleiding door Marten Hemminga, getiteld 'Een gezonde Westerschelde', is er alle gelegenheid voor vragen en discussie.

Vanwege de beperkte capaciteit van de zaal is het noodzakelijk dat u zich vooraf aanmeldt via info@hetzeeuwselandschap.nl of telefoonnummer 0113-569110.

De avond is gratis en alleen toegankelijk voor donateurs, op vertoning van de donateurpas 2008.

25 jaar geleden is De Vlinderstichting opgericht en dat wordt gevierd! Het jubileumjaar 2008 staat bol van activiteiten en feestelijkheden, zoals een jubileumboek, een vlinderwandelevenend en een waarnemersdag. Voor een actueel overzicht van de activiteiten kunt u terecht op www.vlinderstichting.nl.

Contact:
info@vlinderstichting.nl

Oranje vlinders in Zeeland

Dagvlinders behoren tot de meest kwetsbare diergroepen van Nederland. Ze stellen vaak zeer specifieke eisen aan hun omgeving. Ze zijn indicatoren voor de gebieden waarin ze voorkomen: als vlinders verdwijnen komen andere soorten in de knel.

Wie veel soorten vlinders te zien wil krijgen, moet in verschillende hoeken van Nederland zoeken.

Zeeland is een vlinderrijke provincie. Men vindt er distelvlinders, witjes, atalanta's, bonte zandoogjes en soms zelfs de schitterende koninginpage! De boswachterij Westerschouwen, de Schelphoek en de duinen bij Oranjezon herbergen tal van soorten. Een bijzondere soort die in Zeeland voorkomt, is de oranje luzernevlinder. Deze weinig voorkomende trekvlinder arriveert in juni, nakomelingen vliegen van augustus tot eind

oktober. De naam van deze soort is verbonden aan de waardplant: luzerne (*Medicago sativa*). Op Noord-Beveland verbouwt men veel luzerne en daar komen in goede jaren dan ook veel oranje luzernevlinders voor. De groene rups overwintert in Zuid-Europa, omdat de winters in het noorden te koud zijn. In het voorjaar trekken de oranje luzernevlinders (veelal afzonderlijk of in kleine groepjes) langs kanalen, rivieren, dijken of de kustlijn naar het noorden. Daarom is de trefkans op de Zeeuwse schorren hoog. Het jaar 2000 was een topjaar. Er zijn in Nederland 1682 oranje luzernevlinders waargenomen, waarvan 439 in Zeeland.

Het oranjetipje is een typische voorjaarsbode. Ze is te vinden op grasland en bosranden. Zo ook in de duinen

van Oranjezon, op plaatsen waar zand plaats maakt voor struiken en bomen. Het mannetje is te herkennen aan zijn feloranje vleugelpunten. Het vrouwtje heeft ze niet, waardoor ze in de vlucht erg op koolwitjes lijkt. Tijdens het urenlang patrouilleren op hun vaste route langs het voorjaarsbos, vergist het mannetje zich wel eens. Zoekend naar soortgenotes achtervolgt hij soms per ongeluk een witje. Gelukkig ziet hij zijn fout in voordat het tot echte avances komt en vervolgt zijn zoektocht.

Wie gaat vlinderen in Zeeland zal het oranje zandoogje niet over het hoofd zien. Deze standvlinder komt vooral voor in Drenthe en Zeeland. Ze vliegt in één generatie (half juli tot half augustus), in de buurt van ruige, kruidenrijke plaatsen, in de halfscha-

Landschap-plan De Elderschans

Het in West Zeeuws-Vlaanderen gelegen Aardenburg is wat betreft natuur- en landschapswaarden vooral bekend vanwege zijn stadswallen van verschillende ouderdom. Minder bekend is dat net buiten Aardenburg de enige resterende buitenplaats van Zeeuws-Vlaanderen ligt, genaamd De Elderschans. Deze buitenplaats heeft een bijzondere historie. In de achttiende eeuw is de buitenplaats gesticht op de voormalige militaire versterking De Elderschans. Deze schans was op haar beurt aangelegd op het kruispunt van de wegen van Sluis naar Aardenburg en Brugge. Dat gebeurde tussen 1604 en 1608 door Staatse troepen onder leiding van prins Maurits. In 1684 werd de schans geslecht, de wallen afgegraven en de grachten gedempt. Echter, nog steeds is het grondplan van de

fortificatie goed herkenbaar en heeft De Elderschans een verhoogde ligging in het landschap.

Met de omvorming tot buitenplaats kreeg De Elderschans een parkbos en werden de grachten weer uitgegraven. In 1885 bouwde men het huidige buitenhuis en kreeg het park een landschapsstijl aangemeten. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog heeft de gemeente Aardenburg het landgoed, inclusief het herenhuis, aangekocht. In 1986 is het buitenhuis gekocht door een particulier. Het park is nog steeds grotendeels eigendom van de huidige gemeente Sluis, waarvan Aardenburg deel uitmaakt. Het park kent al jaren achterstallig onderhoud en verloor daardoor een deel van haar allure. De oorspronkelijke opzet is niet goed herkenbaar

meer. De vijverpartijen zijn aan het verlanden en eeuwenoude eiken komen in de verdrukking door beukenopslag. De oorspronkelijk open delen in het park verdwijnen door bosopslag en de zichtlijnen naar het huis toe zijn dichtgegroeid.

Eind 2007 heeft gemeente Sluis een adviesbureau opdracht gegeven om een herstelplan voor De Elderschans uit te werken. Dit mede op verzoek van bewoners van Aardenburg, die zich zorgen maken over de situatie van de vrij toegankelijke buitenplaats. Stichting Het Zeeuws Landschap, beheerder van een groot deel van de wallen van Aardenburg, gaat de helft van de planuitwerking van De Elderschans betalen en maakt deel uit van de begeleidingsgroep van het herstelplan. Zodra

de planuitwerking wat verder is gevorderd, zullen de voorstellen in bredere kring besproken worden. Onder andere met de stadsraad en natuurvereniging 't Duumpje. Daarna kan met de uitvoering van het herstelplan in dit bijzondere en nog steeds fraaie landgoed begonnen worden.

Gert-Jan Buth

duw. Het oranje gekleurde mannetje benadert tijdens zijn patrouillevluchten alles wat op een soortgenoot lijkt, zelfs bruine, afgevalen blaadjes.

Ineke Koopmans, De Vlinderstichting. De Vlinderstichting zet zich in voor het behoud van bedreigde soorten onder de vlinders en libellen.

De Groene Peiler, online natuur- en milieupanel

De Zeeuwse Milieu Federatie (ZMF) gaat peilen welke kansen en bedreigingen inwoners van Zeeland zien op het gebied van duurzaamheid en leefbaarheid. Ieder die zijn of haar stem wil laten horen kan zich daarvoor aanmelden. De Groene Peiler is een initiatief van de provinciale milieufederaties. De ZMF zal circa vier keer per jaar vragen voorleggen aan de leden van de 'Groene Peiler'. Die vragen kunnen variëren van klimaatneutrale en duurzame ontwikkeling tot concrete bouwplannen en de inrichting van het landschap. Het beantwoorden van de vragen kost ongeveer tien minuten tijd. Met de uitslag van de Groene Peiler wil de ZMF besluitvorming beïnvloeden en de keuze voor een duurzame ontwikkeling in de provincie stimuleren.

vloeden en de keuze voor een duurzame ontwikkeling in de provincie stimuleren.

Voor meer informatie:
www.degroenepeiler.nl
 ZMF: 0113-230075 of info@zmf.nl